

Institucionalni oblici organizovanja preduzeća

Preduzeće

- ▶ Osnovni privredni subjekt
- ▶ Ciljna funkcija je **DOBIT**
- ▶ **Dugoročnost**
- ▶ Zadovoljavanje potreba korisnika

PRAVNE FORME PRIVREDNOG DRUŠTVA

- ▶ Ortačko društvo
- ▶ Komanditno društvo
- ▶ Društvo sa ograničenom odgovornošću
- ▶ Akcionarsko društvo

Individualno vlasništvo - preduzetnik

- ▶ Termin „preduzetnik“ se pojavljuje u Zakonu o privrednim društvima i podrazumeva fizičko lice koje, radi sticanja dobiti osniva radnju i samostalno obavlja određenu delatnost (proizvodnja, promet roba/usluga).
- ▶ Relativno skromna vrednost imovine
- ▶ Mali profit
- ▶ Mali broj zaposlenih
- ▶ Mali ekonomski uticaj na tržištu

Prednosti i mane

Prednosti:

- ▶ Zadovoljstvo poslom
- ▶ Finansijska nagrada
- ▶ Osećaj uspeha
- ▶ Sloboda odlučivanja
- ▶ Priznanje sredine i društva

Nedostaci:

- ▶ Opasnost od neuspeha
- ▶ Opasnost od neprihvatanja proizvoda ili usluge
- ▶ Velika konkurencija

Primeri preduzetnika

- ▶ Zanatske radnje
- ▶ Ugostiteljske radnje
- ▶ Agencije
- ▶ Biroi
- ▶ Trgovinske radnje
- ▶ Konsultanti...

KARAKTERISTIKE USPEŠNIH PREDUZETNIKA

Ortačko društvo

- ▶ Zakon o preduzećima definiše ortačko društvo kao društvo koje se osniva ugovorom dva ili više fizička lica koja obavljaju određene delatnost pod zajedničkom firmom, pri čemu odgovaraju za obaveze društva neograničeno i solidarno celokupnom svojom imovinom.
- ▶ Dobit ortačkog društva utvrđena godišnjim bilansom uspeha deli se članovima društva ,po pravilu, srazmerno udelima u društvu, što važi i za snošenje gubitaka društva. Dopušteno je , naravno, ugovoriti i drugačiju podelu dobiti.
- ▶ Društvo dva ili više ortaka
- ▶ Ugovorni način nastanka
„o.d.” ili „od”

Prednosti i mane

Prednosti:

- ▶ Svaki ortak ima jednako ovlašćenje
- ▶ Niski troškovi organizacije i osnivanja društva
- ▶ Raznovrsni izvori kapitala

Nedostaci:

- ▶ Neograničena odgovornost
- ▶ Probleme kad se ortaci ne slažu oko fundamentalnih pitanja
- ▶ Neizvesnost trajnosti
- ▶ Ograničena sposobnost povećanja kapitala

Primeri orthačkog društva

- ▶ Zanatske radnje
- ▶ Ugostiteljske radnje
- ▶ Agencije
- ▶ Biroi
- ▶ Trgovinske radnje i dr.

Komanditno društvo

- ▶ U Zakonu o privrednim društvima komanditno društvo se definiše kao društvo u kome deo članova društva odgovara za obaveze društva celokupnom svojom imovinom i upravlja poslovima društva (komplementari), a deo članova odgovara za obaveze društva samo u visini uložениh sredstava (komanditori).
- ▶ Najmanje dva člana
 - ▶ komplementar
 - ▶ komanditor
- ▶ Komplementari imaju status ortaka ortačkog društva
- ▶ Hibridno društvo i prelazna faza između ortačkog društva i društva sa ograničenom odgovornošću
„k.d.” ili „kd”.

Prednosti i mane

Prednosti:

- ▶ ograničena odgovornost komanditora
- ▶ prenosivost udela u društvu
- ▶ poreske pogodnosti
- ▶ trajnost poslovanja
- ▶ raznoliki izvori kapitala

Nedostaci:

- ▶ neograničena odgovornost komplementara za obaveze društva
- ▶ zabrana upravljanja poslovanjem društva
- ▶ komanditno društvo može biti subjekt oporezivanja
- ▶ značajni pravni i organizacioni troškovi

Primeri komanditnog društva

- ▶ Preduzeće za proizvodnju, usluge i promet roba na veliko i malo Neven Nikolić k.d.
- ▶ Delta super gas k.d.
- ▶ LIDL k.d.

Odgovornost kod komanditnog društva

Društvo sa ograničenom odgovornošću

- ▶ Zakon o privrednim društvima definiše društvo s ograničenom odgovornošću kao društvo koje osnivaju pravna ili fizička lica koja ne odgovaraju za obaveze društva, a snose rizik za poslovanje društva do visine svog kapitala.
- ▶ Jedno ili više pravnih i/ili fizičkih lica
- ▶ Društvo kapitala
- ▶ Prelazni oblik između ortakluka i akcionarskog društva
„d.o.o.” ili „doo”

Prednosti i mane

Prednosti:

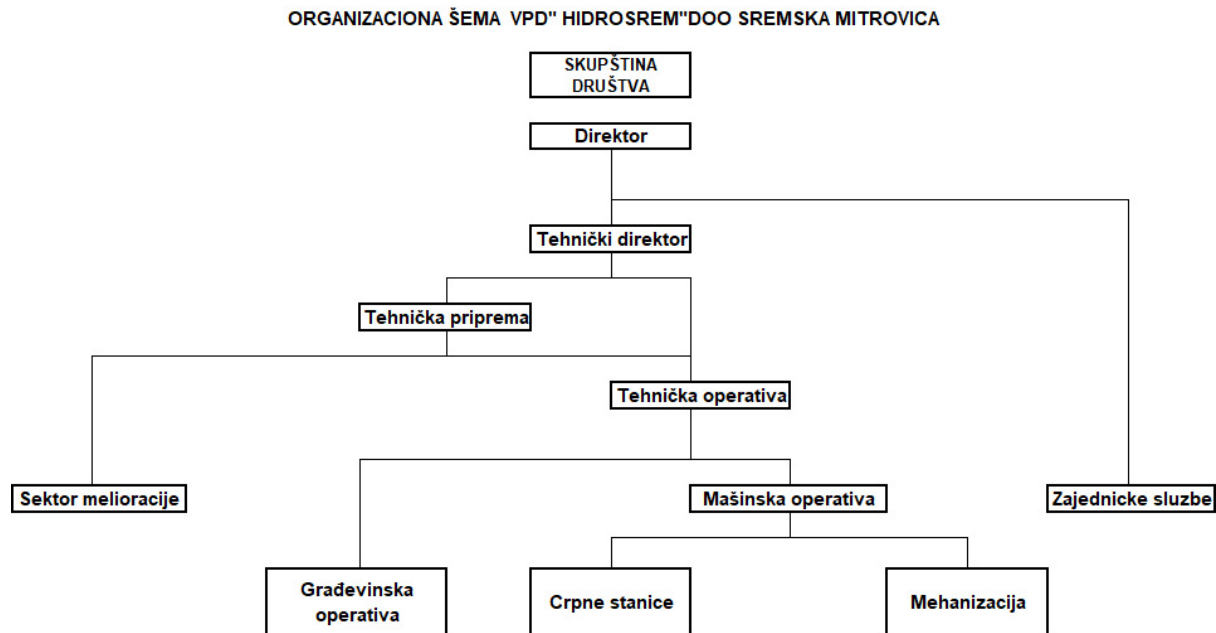
- ▶ Ograničena odgovornost za sve članove
- ▶ Fleksibilnost upravljanja
- ▶ Društvo plaća manje

Nedostaci:

- ▶ Osnivanje je skupo
- ▶ Skupe su bilo kakve promene u smislu adrese, nove delatnosti...
- ▶ Ograničeno je prenošenje vlasničkih udela

Primeri društva sa ograničenom odgovornošću

- ▶ “Pionir” d.o.o.
- ▶ Montimpex d.o.o. (prerada sekundarnih sirovina)
- ▶ Nićiforović d.o.o. (transport)

Akcionarsko društvo

- ▶ Akcionarsko društvo je društvo koje osnivaju pravna ili fizička lica radi obavljanja delatnosti, a čiji je osnovni capital utvrđen i podeljen na akcije određene nominalne vrednosti. Akcionarsko društvo je društvo kapitala.
- ▶ Društvo kapitala
- ▶ Osnovni kapital
- ▶ Akcionar odgovara za obaveze društva
- ▶ Srazmerno kapitalu koga ima u društvu akcionar ima pravo na upravljanje
- ▶ Akcionarsko društvo je ima svojstvo pravnog lica i za svoje obaveze odgovara svojom imovinom
„a.d.” ili „ad

Prednosti i mane

Prednosti:

- ▶ Mogućnost pribavljanja ogromnog
- ▶ Pravo da se organizuje biznis
- ▶ Ograničene odgovornosti, odnosno rizik partnera
- ▶ Pravo upravljanja po osnovu vlasništva- uloga u društvo

Nedostaci:

- ▶ Visoki troškovi osnivanja
- ▶ Nemogućnost učesnika svih posednika akcija u upravljanju društvom
- ▶ Nesigurnost članova uprave, pogotovu onda kad ne poseduju kontrolni paketakcija

Primeri akcionarskih društva

- ▶ AIR SERBIA a.d.
- ▶ “Telekom Srbija” a.d.
- ▶ Valjaonica bakra Sevojno a.d.
- ▶ "LASTA" a.d.
- ▶ Bambi a.d. i dr.

